

Översiktlig granskning

Delårsrapport per
2021-08-31

Söderhamns kommun

Innehåll

Sida

1. Sammanfattning

1.1 Räkenskaperna och delårsrapporten	4
1.2 Underlag för revisorernas bedömning	5

2. Inledning

2.1 Syfte och revisionsfråga	7
2.2 Avgränsning	8
2.3 Revisionskriterier	9
2.4 Ansvarig nämnd	9
2.5 Metod	9

3. Resultat av granskningen

3.1 Förvaltningsberättelse	11
3.2 Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning	11
3.2.1 Finansiella mål	12
3.2.2 Verksamhetsmål	13
3.3 Balanskravet	15
3.4 Resultaträkning	16
3.5 Balansräkning	17
3.6 Drift- och investeringsredovisning	17
3.7 Sammanställda räkenskaper	17
3.8 Redovisningsprinciper	18

1. Sammanfattning

Sammanfattning

Vi har av Söderhamns kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska delårsrapporten per 2021-08-31. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2021.

Kommunens revisorer ska enligt kommunallagen 12 kap bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorernas uttalande avges i revisorernas bedömning av delårsrapporten.

Vårt uppdrag är att granska delårsrapporten för att ge revisorerna tillräckligt underlag för sin bedömning.

1.1 Räkenskaperna och delårsrapporten

De väsentligaste slutsatserna från granskningen kan sammanfattas enligt följande:

- Kommunens resultat för delåret uppgår till 55,3 mnkr, vilket är 25,5 mnkr högre än samma period förra året. Det beror främst på att det i bokslutet år 2020 gjordes en försiktig värdering av intäkterna för återsökta merkostnader, och därför har ca 18,0 mnkr intäktsförts under 2021. Det beror också på högre skatteintäkter och en fortsatt hög nivå av riktade statsbidrag.
- Kommunens årsprognos uppgår till 23,2 mnkr, vilket är lägre än delårsresultatet. Historiskt sett är det en trend att delårsresultatet är högre än vid helår och det beror oftast på att kostnaderna inte kommer linjärt över året.
- Prognostiserat helårsutfall förväntas gå bättre än budget med 42,4 mnkr. Det beror främst på intäkterna gällande återsökta merkostnader från år 2020 med 18,0 mnkr samt högre skatteintäkter än budgeterat med ca 57,7 mnkr. Negativa avvikelser är en engångseffekt avseende förändrat antagande av livslängden i beräkningen av pensionsskulden med ca -8,5 mnkr samt nämndernas negativa avvikelser med totalt -5,1 mnkr.
- kommunens prognostiserade balanskravsresultat uppgår till 17,2 mnkr. Det består av årets prognostiserade resultat med 23,2 mnkr minus 6,0 mnkr i realisationsvinster. Vi noterar att kommunen i anslutning till balanskravsutredningen redogör för att kommunen har sk. "öronmärkta medel" Vi vill upplysa om att öronmärkning finns varken i lagstiftning eller i förarbeten

Vi har, utöver vad som nämns ovan, inte identifierat några väsentliga felaktigheter i delårsbokslutet, och i granskningen har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att delårsbokslutet inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning.

Sammanfattning forts.

1.2 Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål

Enligt bestämmelser i kommunallagen ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsbokslutet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för den ekonomiska förvaltningen.

Vi konstaterar att kommunstyrelsen har gjort en sammantagen bedömning av huruvida god ekonomisk hushållning kommer att uppnås. Bedömningen är att en hög grad av måluppfyllelse kommer att uppnås.

Vi konstaterar att det inte finns något sammanhållet budgetdokument utan finansiella mål och verksamhetsmål är uppdelade i olika beslut i kommunfullmäktige. Det framgår inte heller med önskad tydlighet vilka verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att redovisa finansiella mål och verksamhetsmål med betydelse för god ekonomisk hushållning i ett budgetdokument.

Vi bedömer att målen för god ekonomisk hushållning inte omfattar eller har utvärderas för kommunkoncernen som helhet.

Finansiella mål

Vår sammanfattande bedömning är att resultatet enligt delårsrapporten är förenligt med de av fullmäktige fastställda finansiella målen. Gällande prognosen för år 2020 har vi inte funnit några indikationer på att kommunstyrelsens bedömning skulle vara väsentligen felaktig.

Verksamhetsmål

Vår sammanfattande bedömning är att vi inte kan uttala oss om resultatet enligt delårsrapporten är förenligt med de av fullmäktige fastställda verksamhetsmålen. Gällande prognosen kan vi inte kan bedöma i vilken utsträckning de av fullmäktige beslutade målen kommer att uppnås för helåret 2021.

Sundsvall 14 oktober 2021

Kristoffer Bodin
*Auktoriserad revisor/
Certifierad kommunal revisor*

Mikael Lindberg
Certifierad kommunal revisor

2. Inledning

Inledning

Av lagen om kommunal bokföring och redovisning framgår att kommuner ska upprätta minst en delårsrapport som ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret, det vill säga minst sex månader och högst åtta månader. Det är även den rapport som faller inom ramen för denna period som ska behandlas av kommunfullmäktige och som revisorerna ska göra en bedömning av.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap i kommunallagen bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat (2 §). Revisorernas uttalanden avges i revisorernas bedömning av delårsrapporten.

2.1 Syfte och revisionsfråga

Granskningen syftar till att översiktligt bedöma om:

- ✓ Kommunens delårsrapport har upprättats i enlighet med kommunallagen, lagen om kommunal bokföring och redovisning och god redovisningssed i kommuner och regioner
- ✓ Resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning

Resultatet av vår granskning utgör underlag för revisorernas utformning av utlåtandet till kommunfullmäktige.

Inledning forts.

2.2 Avgränsning

Vår granskning omfattar delårsrapporten per 2021-08-31.

Vår granskning har skett i den omfattning som följer av god revisionsred i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras av SKR och Skyrev. Det innebär att vi planerat och genomfört den översiktliga granskningen för att med begränsad säkerhet försäkra oss att delårsrapporten inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En översiktlig granskning är begränsad i omfattning och riktar i huvudsakligen in sig på intervjuer och analyser. De granskningsåtgärder som vidtas gör det inte möjligt att sammantaget skaffa en sådan säkerhet kring alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en fullständig revision utförts.

Vår granskning av redovisningen utgår från en bedömning av väsentlighet och risk.

Granskningen har inte som syfte att identifiera brottsliga handlingar, t ex förskingring.

I delårsrapporten har vi översiktligt granskat resultat- och balansräkning samt tillhörande noter. Övriga delar har enbart granskats med utgångspunkt från att informationen är förenlig med informationen i de finansiella delarna.

Denna rapport sammanfattar i avvikelseform våra väsentligaste iakttagelser från granskningen.

Inledning forts.

2.3 Revisionskriterier

Vi har bedömt om delårsrapporten i allt väsentligt följer:

- ✓ Kommunallag (KL) och lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- ✓ God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning, RKR, och Sveriges Kommuner och Regioner, SKR
- ✓ Interna regelverk och instruktioner
- ✓ Fullmäktigebeslut

Vi har bedömt om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av kommunfullmäktige beslutade målen för ekonomi och verksamhet som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

2.4 Ansvarig nämnd

Granskningen avser kommunstyrelsens delårsrapport som enligt 11 kap 16 § kommunallagen ska behandlas av kommunfullmäktige.

Rapporten är faktakontrollerad av ekonomiavdelningen.

2.5 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- ✓ Dokumentstudie av relevanta dokument
- ✓ Intervjuer med berörda tjänstemän
- ✓ Analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi
- ✓ Översiktlig analys av resultat- och balansräkningen

3. Resultat av granskningen

Resultat av granskningen

3.1 Förvaltningsberättelse

Enligt 13 kap. 2 § LKBR ska en delårsrapport innehålla en resultaträkning, en balansräkning och en förenklad förvaltningsberättelse. RKR preciserar i rekommendation 17 vad förvaltningsberättelsen ska innehålla minimum för att motsvara kraven på en förenklad förvaltningsberättelse.

Vi bedömer att kommunens förvaltningsberättelse uppfyller kraven vilka preciseras i RKR R17.

3.2 Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

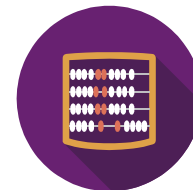
Vi konstaterar att kommunstyrelsen har gjort en sammantagen bedömning av huruvida god ekonomisk hushållning kommer att uppnås. Bedömningen är att en hög grad av måluppfyllelse kommer att uppnås.

Vi konstaterar att det inte finns något sammanhållet budgetdokument utan finansiella mål och verksamhetsmål är uppdelade i olika beslut i kommunfullmäktige. Det framgår inte heller med önskad tydlighet vilka verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att redovisa finansiella mål och verksamhetsmål med betydelse för god ekonomisk hushållning i ett budgetdokument.

Vad gäller god ekonomisk hushållning så hänvisar RKR till förarbeten till kommunallagen där det betonas vikten av att mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning utvärderas för hela kommunala koncernen, d v s kommunen och dess kommunala koncernföretag gemensamt.

Vi bedömer att målen för god ekonomisk hushållning inte omfattar eller har utvärderas för kommunkoncernen som helhet

Resultat av granskningen forts.

3.2.1 Finansiella mål

Kommunfullmäktige har i budgetdokumentet "Budgetuppdatering 2021-2023 Söderhamns kommun" fastställt samma finansiella mål som i antagen budget för 2020-2023:

- Investeringar ska i första hand och långsiktigt ske med egna medel. Enligt beslut under år 2021 ska målet utvärderas utifrån om låneskulden för respektive år inte överstiger den budgeterade låneskulden. Prognos 507,3 mnkr i låneskuld och 533,0 mnkr i budgeterad låneskuld. Målet bedöms uppnås.
- Kommunens resultat ska uppgå till 20 mnkr årligen. I juni år 2020 beslutade fullmäktige att justera målet för år 2021 till 0 mnkr och för år 2022 till 15 mnkr. Enligt beslut under år 2021 ska målet utvärderas utifrån balanskravsresultatet efter undantag motiverat av synnerliga skäl. Prognos 17,2 mnkr. Målet bedöms uppnås.
- Soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen ska långsiktigt stärkas. Enligt beslut under år 2021 ska målet ska utvärderas inkl. ansvarsförbindelsen för pensioner. Prognos 10,9 % (8,9 % år 2020). Målet bedöms uppnås.

Vi ställer oss tveksamma till att resultatmålet utvärderas utifrån balanskravsresultatet efter undantag motiverat av synnerliga skäl då kommunen tillämpar användandet av s.k. "öronmärkta medel" som varken har stöd i lagstiftning eller förarbeten, se avsnitt 3.3.

Vår sammanfattande bedömning är att resultatet enligt delårsrapporten är förenligt med de av fullmäktige fastställda finansiella målen. Gällande prognosen för år 2021 har vi inte funnit några indikationer på att kommunstyrelsens bedömning skulle vara väsentligen felaktig.

Resultat av granskningen forts.

3.2.2 Verksamhetsmål

Kommunfullmäktige har i beslut §133 Kommungemensamt syfte och fokusområden 2020–2023, 2019-09-02, fastställt ett syfte samt tre fokusområden. Vi tolkar det som att det är dessa fokusområden som utgör verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning:

Syfte:

- I Söderhamn skapar vi tillsammans förutsättningar för framtidstro, livskvalitet och engagemang.

Fokusområden:

- Lärande
- Växtkraft
- Goda livsmiljöer

I budgetdokumentet "Budgetuppdatering 2021-2023 Söderhamns kommun" redogörs för ett antal önskade effekter inom fokusområdena. I övrigt har fullmäktige inte fastställt några indikatorer kopplade till fokusområdena. I ett tjänsteutlåtande från 2021-01-10 föreslås tre indikatorer för respektive fokusområde samt hur indikatorerna ska utvärderas. Kommunstyrelsen har 2021-02-02 beslutat att anta tjänsteutlåtandets förslag. Det är dessa indikatorer som följs upp och utvärderas i delårsrapporten. Vi anser att det är fullmäktige som ska fastställa mål och indikatorer samt att det tydligt ska framgå i det årliga budgetdokumentet vilka verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Vi har i vår bedömning ändå utgått från de indikatorer från tjänsteutlåtandet och delårsrapporten.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att tillse att kommunfullmäktige formellt fastställer kommunstyrelsens förslag på verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning

I tabeller redovisas utfall och trend för respektive indikator. Bedömningen av indikatorerna görs i text under tabellerna och bedömningen kan vara, ej uppfyllt, delvis uppfyllt, i hög grad uppfyllt eller helt uppfyllt.

För fokusområdet lärande bedömer kommunstyrelsen att målet kommer att uppnås. Vi noterar att endast en av tre indikatorer mäts vid delåret.

Resultat av granskningen forts.

3.2.2 Verksamhetsmål forts.

För fokusområde växtkraft bedömer kommunstyrelsen att målet kommer att uppnås. Vi noterar att endast en av tre indikatorer mäts vid delåret.

För fokusområde goda livsmiljöer bedömer kommunstyrelsen att målet kommer att uppnås. Vi noterar även här att endast en av tre indikatorer mäts vid delåret.

Kommunstyrelsen gör bedömningen att alla fokusområdena kommer att uppnås.

Vi anser att indikatorer bör kunna mätas även vid delåret för att målen ska kunna utvärderas ordentligt och utgöra underlag till beslut om eventuella åtgärder för kommunfullmäktige. Då sex av totalt nio indikatorer saknar mätvärde anser vi att det inte går att göra en objektiv bedömning av måluppfyllelse eller prognos då målen inte kan utvärderas vid delåret.

Vår sammanfattande bedömning är att vi inte kan uttala oss om resultatet enligt delårsrapporten är förenligt med de av fullmäktige fastställda verksamhetsmålen. Gällande prognosen kan vi inte kan bedöma i vilken utsträckning de av fullmäktige beslutade målen kommer att uppnås för helåret 2021.

Resultat av granskningen forts.

3.3 Balanskravet

En kommun ska enligt kommunallagen göra en avstämning av balanskravet och detta ska redovisas i förvaltningsberättelsen.

Söderhamns kommun redovisar en bedömning av balanskravsresultatet i förvaltningsberättelsen. Av delårsrapporten framgår det att kommunens prognostiserade balanskravsresultat uppgår till 17,2 mnkr. Det består av årets prognostiserade resultat med 23,2 mnkr minus 6,0 mnkr i realisationsvinster.

Det finns inget negativt balanskravsresultat att återställa från tidigare år.

I text och i tabell i anslutning till balanskravsutredningen framgår att kommunen avser att göra undantag för resultatpåverkande poster med hänvisning till synnerliga skäl. Beslut om detta ska ske av kommunfullmäktige efter årets utgång. Vi vill upplysa om att enligt förarbetena till kommunallagen ska synnerliga skäl användas restriktivt och att faktorer som kommunen bör ha beredskap för, t.ex. negativ befolkningsutveckling och hög arbetslöshet, inte utgör synnerliga skäl.

Vi noterar att kommunen i anslutning till balanskravsutredningen redogör för att kommunen har sk. "öronmärkta medel" Vi vill upplysa om att öronmärkning finns varken i lagstiftning eller i förarbeten. Öronmärkning nämns bl a i SKLs skrift "RUR i praktiken – resultatutjämningsreserv, balanskravsutredning" från år 2013 men denna skrift uppdaterades år 2020, "RUR och God ekonomisk hushållning – Resultatutjämningsreserv, balanskravsutredning" och begreppet öronmärkta medel finns inte längre med. Öronmärkta medel bör redovisningsmässigt ses som en rent interna poster utan koppling vare sig till räkenskaperna eller balanskravet.

Vår sammanfattande bedömning är att beräkningen som ligger till grund för kommunens balanskravsresultat inte innehåller några väsentliga felaktigheter.

Resultat av granskningen forts.

3.4 Analys av resultaträkning

En kommuns långsiktiga utveckling är beroende av att intäkterna ökar mer än kostnaderna för att inte urholka det egna kapitalet.

Kommunens resultat för delåret uppgår till 55,3 mnkr, vilket är 25,5 mnkr högre än samma period förra året. Det beror främst på att det i bokslutet år 2020 gjordes en försiktig värdering av intäkterna för återsökta merkostnader, och därför har ca 18,0 mnkr intäktsförts under 2021. Det beror också på högre skatteintäkter och en fortsatt hög nivå av riktade statsbidrag.

Kommunens årsprognos uppgår till 23,2 mnkr, vilket är lägre än delårsresultatet. Historiskt sett är det en trend att delårsresultatet är högre än vid helår och det beror oftast på att kostnaderna inte kommer linjärt över året.

Prognostiserat helårsutfall förväntas gå bättre än budget med 42,4 mnkr. Det beror främst på intäkterna gällande återsökta merkostnader från år 2020 med 18,0 mnkr samt högre skatteintäkter än budgeterat med ca 57,7 mnkr. Negativa avvikelser är en engångseffekt avseende förändrat antagande av livslängden i beräkningen av pensionsskulden med ca -8,5 mnkr samt nämndernas negativa avvikelser med totalt -5,1 mnkr.

Kultur- och samhällsservicenämnden prognostiserar ett underskott på -9,6 mnkr. Det beror främst på ett ingående besparingskrav på -6,2 mnkr. Det beror också på låga intäkter från simhallen och försenade besparingsåtgärder till följd av pandemin.

Omvårdnadsnämnden prognostiserar ett överskott på 1,0 mnkr. Det beror främst på att av de under året intäktsförda merkostnaderna från år 2020 på totalt 18,0 mnkr har omvårdnadsnämnden tillförts 15,7 mnkr. Nämnden har uppskattat merkostnaderna för pandemin till 12,6 mnkr för år 2021. Det har även budgeterats 6,0 mnkr för ett gruppboende som inte kommer bli klart under år 2021. Vård- och omsorgsboende och korttidsboende prognostiserar ett underskott på -9,0 mnkr på grund av ett ökat vårdbehov.

Arbets- och socialnämnden prognostiserar ett resultat i linje med budget. Området ekonomiskt bistånd prognostiserar ett underskott med -8,0 mnkr på grund av färre hushåll som ansöker om bistånd men ökade ersättningar per hushåll. Arbetsmarknadsenheten prognostiserar ett överskott med 5,7 mnkr då ett integrationsprogram inte tillskapat förväntat antal anställningar. Nämnden har tillskjutits extra budgetmedel med 27,4 mnkr under året.

Utfallet för koncernen per delåret uppgår till 94,7 mnkr. Resultatprognosen uppgår till 60,0 mnkr. Faxholmen AB prognostiserar ett resultat på 23,4 mnkr, Stadshus AB med 19 mnkr varav 11,0 mnkr är från Söderhamn Nära AB och 8,0 mnkr är från Söderhamn Elnät AB.

Vi notera att det saknas jämförelsesiffror per delår för koncernen i resultaträkningen. För att underlätta jämförelse mellan perioderna rekommenderar vi att även koncernens utfall per föregående delår bör redovisas i resultaträkningen.

Resultat av granskningen forts.

3.5 Balansräkning

Materiella anläggningstillgångar har ökat med 26,8 mnkr o. Det beror på investeringar fram till delårsbokslutet på 62,9 mnkr samt periodens avskrivningar. De största posterna gäller gatuunderhåll, reinvesteringar i fastigheter samt byggnationer på Brobergs förskola. Kommunens årsbudget för investeringar 2021 uppgår till 358,0 mnkr.

Långfristiga skulder har ökat med 60,5 mnkr och uppgår vid delåret till 1 620,8 mnkr.

Vi noterar att det inte finns några övriga avsättningar, t.ex. för återställande av deponier, utöver avsättningar för pensioner.

3.6 Drift- och investeringsredovisning

Drift- och investeringsredovisningen ingår i delårsrapporten i enlighet med rekommendationerna i enlighet med RKR R17 Delårsrapport.

3.7 Sammanställda räkenskaper

Enligt kommunala bokförings- och redovisningslagen 12 kap 2§ ska de sammanställda räkenskaperna omfatta de juridiska personer i vilka kommunen har ett betydande inflytande. Av författningskommentarerna framgår att ett betydande inflytande förutsätts föreligga när kommunen innehar minst 20 % av rösterna i en annan juridisk person. Det finns dock möjlighet att göra avsteg från principen om företaget har en ringa omsättning eller balansomslutning.

I RKR R17 Delårsrapport är det upp till varje kommun att avgöra om de kommunala bolagen ska omfattas av delårsrapporten. Att de kommunala bolagen ska ingå torde dock vara nödvändigt eftersom det är fullmäktiges mål för hela kommunkoncernen som ska bedömas.

Söderhamns kommun har valt att redovisa sammanställda räkenskaper i delårsrapporten.

Resultat av granskningen forts.

3.8 Redovisningsprinciper

I delårsrapporten ska enligt RKR R17 samma beräkningsmetoder användas som i den senaste årsredovisningen eller, om dessa principer eller metoder har ändrats, en beskrivning av karaktären på och effekten av förändringen. Upplysningar ska även lämnas kring säsongsvariationer, cykliska effekter som har påverkan på verksamheten, karaktären och storleken på jämförelsestörande poster, effekten av ändrade uppskattningar och bedömningar samt förändringar i väsentliga ansvarsförbindelser.

Vi kan konstatera att kommunen upplyser i not 2 om att det inte finns några förklarande och väsentliga säsongsvariationer eller cykliska effekter. Förändringen av semesterlöneskulden och andra upplupna personalkostnader utgör generellt en väsentlig förklaring till variationer mellan utfall vid delåret och helårsprognos och bör ses som en cyklisk effekt.

Vi har noterat att det finns statsbidrag som enligt RKR R2 Intäkter ska redovisas som generella bidrag istället har klassificerats som riktade statsbidrag och därmed redovisas under verksamhetens intäkter istället för generella statsbidrag och utjämning. Vi rekommenderar att klassificeringen av statsbidrag ses över och korrigeras till bokslutet.

Kommunen upplyser om att all leasing i kommunkoncernen inte redovisas i balansräkningen vilket avviker från rekommendation RKR R5 Leasing.

kpmg.com/socialmedia

The information contained herein is of a general nature and is not intended to address the circumstances of any particular individual or entity. Although we endeavor to provide accurate and timely information, there can be no guarantee that such information is accurate as of the date it is received or that it will continue to be accurate in the future. No one should act on such information without appropriate professional advice after a thorough examination of the particular situation.

© 2021 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative (“KPMG International”), a Swiss entity. All rights reserved.

The KPMG name and logo are registered trademarks or trademarks of KPMG International.